

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1424

av Marianne Pettersson (S)

Vård för kvinnor med lipödem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vården och forskningen om lipödem bör ses över och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den kroniska sjukdomen lipödem drabbar cirka 11 procent av västvärldens kvinnor efter puberteten och dessa kvinnor saknar i det närmaste vård i Sverige. Okunskapen om lipödem är skrämmande stor och flertalet får vänta många år på rätt diagnos och vissa får det aldrig.

Lipödem är en kronisk genetisk störning i fettvävnad, lymfkapillärer samt blodkapillärer. Lipödem är inte någon fettdepå som beror på fetma utan beror på sjukligt förändrade fettceller som ökar i storlek endast på vissa specifika områden på kroppen. Dessa fettceller ökar dramatiskt i storlek och ger en för sjukdomen typisk ”bubblig” fettväv. Lipödem klassas in i olika stadier. I ett tidigt stadium ses de typiska symptomen över höfter och på utsidan av låren. När tillståndet progredierar drabbas även mage, underben och armar, medan händer och fötter är normala och fria från svullnader. Överkroppen drabbas sällan vilket ger den för lipödem typiska oproportionella kroppsformen där det kan skilja 2–4 klädstorlekar mellan över- och underkropp. Ett obehandlat lipödem riskerar att övergå i stadiet lip-lymfödem då hög belastning av lymfsystemet under lång tid ger bestående förändringar. Detta stadium är ofta mycket smärtsamt och handikappande. Obehandlad sjukdom leder till smärta i de drabbade områdena.

Orsaken till lipödem är inte klarlagd. Kunskapen om sjukdomen inom primär-, akut-, infektion-, smärt- och överviktssjukvården är nästan noll så ofta feldiagnostiseras

lipödem som fetma eller lymfödem. Nästan enbart kvinnor drabbas, vilket är orsaken till att experter förmodar att hormonella orsaker kan spela en viktig roll för sjukdomen.

På grund av feldiagnostisering belastas även olika vårdinstanser. Kvinnor med sjukdomen upplever att de under lång tid blivit misstrodda och utsatta för förnedrande kommentarer, inte minst inom vården. Detta orsakar stort lidande för patienten och är kostsamt för samhället eftersom många av patienterna får felaktig behandling såsom gastricbypass eller felaktiga råd om kost och motion som försämrar deras tillstånd och kan generera psykosociala besvär.

Det är viktigt att kvinnor får rätt vård och stöd men för att så ska ske så krävs det en större kunskap hos vårdpersonalen. Idag är tyvärr den kunskapen ganska bristfällig på många ställen runtom i landet. Både vården och forskningen kring denna sjukdom är eftersatt i Sverige och många tvingas söka vård utomlands. Regeringen bör se över möjligheten att ta fram tydliga riktlinjer för både diagnostik och behandling.

Marianne Pettersson (S)